

K 6/2016 vp

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2015

Helsinki 2016

ISSN 0437-2328

Eduskunnalle

Eduskunnan kirjastosta annetun lain (717/2000) 3§:n mukaisesti Eduskunnan kirjaston hallitus antaa kunnioittavasti eduskunnalle oheisen kertomuksen Eduskunnan kirjaston hoidosta ja toiminnasta vuonna 2015. Kertomuksen on laatinut Eduskunnan kirjaston johtaja Sari Pajula.

Helsingissä maaliskuun 2. päivänä 2016

Eduskunnan kirjaston hallituksen puolesta:

Pauli Kiuru

Eduskunnan kirjaston hallituksen
puheenjohtaja

Sari Pajula
Eduskunnan kirjaston johtaja

Sisältö

1	Kirjaston hallitus	6
2	Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan	8
3	Palvelut	9
3.1	Lainaus, neuvonta ja kaukopalvelu	10
3.2	Tietopalvelu ja koulutus	11
3.3	Verkkopalvelut	14
4	Kokoelmatyö	15
5	Eduskunnan arkisto	18
6	Muu asiakastoiminta	22
7	Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla	24
8	Kansainvälinen toiminta	26
9	Henkilöstö	28
	Liite 1. Julkaisut 2015	

1 Kirjaston hallitus

Kirjaston hallitus vuonna 2015

Kirjaston hallituksen kokoonpano 1.1.2015–23.4.2015

Jäsenet

Niinistö, Jussi, FT, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja
Kantola, Ilkka, TT, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
Vahasalo, Raija, KM, rehtori, kansanedustaja
Vikman, Sofia, YTM, kansanedustaja
Kerola, Inkeri, opettaja, kansanedustaja
Koski, Sari, YTM, tietoasiantuntija

Asiantuntijajäsenet

Sulin, Hannu, FM, kulttuuriasianneuvos
Kumpula, Anne, OTT, professori, oikeustieteet
Forsman, Maria, VTT, johtava tietoasiantuntija

Varajäsenet

Kivelä, Kimmo, TM, rovasti, kansanedustaja
Filatov, Tarja, tiedottaja, kansanedustaja
Lauslahti, Sanna, HTT, KTM, kansanedustaja
Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja
Rundgren, Simo, TM, pappi, kansanedustaja
Krekola, Joni, VTT, tutkija

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija
Ervasti, Kaijus, OTT, hallintopäällikkö, erikoistutkija
Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori

Kirjaston hallituksen kokoonpano 9.6.2015–31.12.2015

Jäsenet

Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja
Honkonen, Petri, FM, aineenopettaja, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
Kantola, Ilkka, TT, kansanedustaja
Maijala, Eeva-Maria, VT, agrologi, kansanedustaja
Savio, Sami, DI, ekonomi, kansanedustaja
Krekola, Joni, VTT, tutkija

Asiantuntijajäsenet

Aaltonen, Leena, FM, kulttuuriasiainneuvos
Letto-Vanamo, Pia, OTT, professori
Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori

Varajäsenet

Multala, Sari, KTM, kansanedustaja
Viljanen, Eerikki, yrittäjä, kansanedustaja
Harakka, Timo, toimittaja, kansanedustaja
Pylväs, Juha, agronomi, yrittäjä, kansanedustaja
Lehto, Rami, mekaanikko, kansanedustaja
Kajava, Eija, FM, tietopalvelusihteeri

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija
Ervasti, Kaijus, OTT, tutkija
Grönlund, Kimmo, PD, professori

Kirjaston hallitus kokoontui vuoden aikana kolme kertaa: 26.2., 7.10. ja 16.12.2015.

2 Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan

Vuosi 2015 oli ensimmäinen kokonainen vuosi peruskorjatuissa tiloissa. Sekä asiakkaat että henkilökunta ovat olleet tyytyväisiä kirjaston uusittuihin tiloihin. Noin puolet kirjaston henkilökunnasta on kuitenkin edelleen sijoitettuna väliaikaisiin tiloihin Nervanderinkadulle, mikä asettaa haasteita sisäiselle tiedonkululle ja esimiestyölle.

Kirjaston aukiolotunnit vähenivät vuoden alussa yhdeksällä ja puolella viikotunnilla arki-illoista. Asiaan tottuminen vei asiakkailta aikaa, mutta muutos tapahtui kuitenkin ilman suuria ongelmia. Toinen merkittävä muutos kirjaston toiminnassa oli eduskunnan kirjaamotoimintojen siirtäminen arkiston yhteyteen. Tästä on hyötyä siirryttäessä sähköiseen asiankäsittelyyn.

Kirjasto panosti onnokkaasti koulutuksiin. Kysyntä oli suurta, koska eduskunta otti käyttöön uuden verkkopalvelun, jonka toimintalogiikka erosi huomattavasti vanhasta verkkopalvelusta. Kirjaston henkilökunta neuvoi ja koulutti uutta valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen hakupalvelua niin sisäisissä kuin kaikille kansalaisille avoimissa koulutustilaisuuksissa.

Uudistuneet verkkosivut tarjosivat mahdollisuuden suunnitella kirjaston verkkonäkyvyyttä uudella tavalla. Keskityimme mm. kirjaston käyttäjäkyselyssä kiitosta keränneen kokoelman parempaan esittelyyn. Verkkosivujen ”Suosittelemme” kirjat löytyvät selkeästi merkittyinä heti kirjaston sisääntuloaulan hyllyköistä. Myös laajasti seurattu Twitter-palvelumme on verkkosivuilla näkyvällä paikalla.

Paneuduimme kertomusvuonna edelleen kirjaston palvelujen markkinointiin mm. osallistumalla useisiin verkostotapahtumiin ja esittelemällä kirjaston tiloja vierailijoille. Tämän seurauksena uusien asiakkaiden määrä kasvoi jo toisena vuonna peräkkäin. Kirjaston asiantuntijuuden tunnettuus ja arvostus näkyy myös siinä, että kirjaston henkilökuntaa kutsuttiin puhujiksi ja paneelikeskustelijoiksi niin koti- kuin ulkomaisiin tilaisuuksiin.

Kirjaston tietoasiantuntijoiden toimittamat laki-hankkeiden tietopaketit sekä yhteiskunnallisia ja historian käännekohtia käsittelevät tietopaketit ovat vakiintuneet osaksi kirjaston sisällöntuotantoa. Ne taustoittavat ja kokoavat tietoa ja toivomme niiden tuottavan lisäarvoa asiakkaillemme.

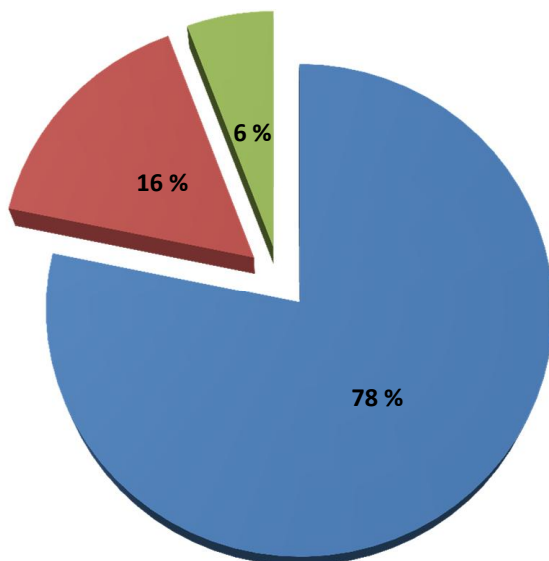
Tilinpäätös 2015

Kirjaston budjetin toteuma oli 3 327 224

Palkat ja palkkiot sivukuluineen 2 603 768

Kirjaston aineistohankinnat 533 000

Muut 190 456

3 Palvelut

Kirjaston palveluissa tehtiin kuluneen vuoden aikana kehittämistoimia, jotka perustuivat käyttäjien palautteeseen ja kävijämäärän seurantaan. Näistä yksi oli kirjaston aukioloaikojen lyhennys, joka otettiin käyttöön kertomusvuoden alusta. Muutos tehtiin kävijämäärän seurannan perusteella ja kirjaston hallituksen päätöksellä loppuvuodesta 2014. Aukioloaikoja supistettiin arki-illoista 9,5 tuntia. Lauantain aukioloaika säilyi ennallaan. Muuttuneista aukioloajoista tiedotettiin suunnitelmallisesti ja tehokkaasti.

Lainaus	72 295
Lainaus palvelutiskiltä	16 352
- kotilainoja	13 034
- lukusalilainoja	1 103
- kaukolainoja	2 215
Elektronisia aineistoja välitettiin	9 432
Lainojen uusintoja	55 943
- uusintoja palvelutiskiltä	12 258
Tiedonhakuja	3 328
Tiedonhaun koulutusta, osallistujat	960
Tiedonhaun koulutusta, tunnit	89
Kirjaston yleisesittelyt, osallistujia	312
Aukiolotunteja viikossa	47,5
Aukiolopäiviä vuodessa	275

Asiakastyytyväisyyttä mittaava käyttäjäkysely toteutettiin 26.1.–21.2.2015. Kirjasto sai kouluarvosanan 8,8. Asiakkaat kertoivat olevansa erittäin tyytyväisiä kirjaston asiakaspalveluun, asiantuntemukseen ja kokoelmiin. Mutta kritiikkiä ja kehittämisehdotuksiaikin annettiin myös kiitettävästi. Kyselyn tulosten kooste on luettavissa kirjaston verkkosivuilta: <https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/kirjasto/tietoakirjastosta/toiminta/Documents/Eduskunnan-kirjaston-kayttajakysely-2015.pdf>

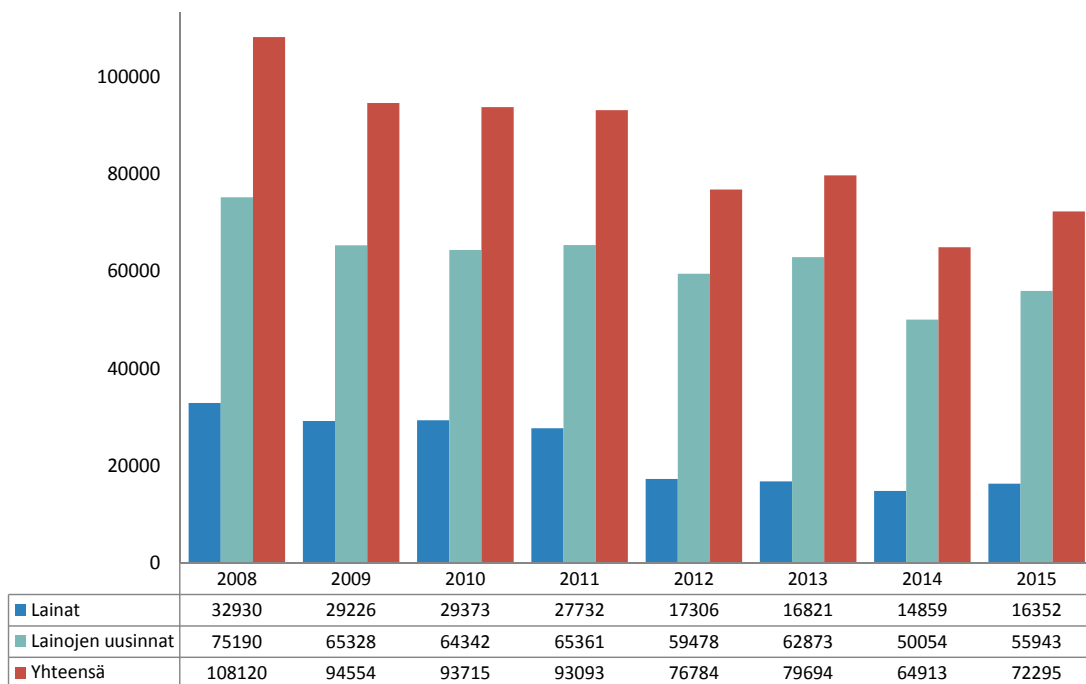
Kirjastossa on käytettävissä Kansallisten kulttuuriaineistojen digitaaliset arkistot erillisellä työasemalla. Tarjolla on radio- ja tv-arkisto, verkkosivujen arkisto sekä digitoituja aikakauslehtiä vuosilta 1810–1944. Yhä useampi asiakas on löytänyt tarjotun palvelun.

Kertomusvuonna kirjaston viestintää ja palvelumarkkinointia tehostettiin viestintäsuunnitelman linjausten ja käyttäjäkyselyssä saadun palautteen perusteella. Esimerkiksi uusille kansanedustajille ja avustajille laadittiin tiivis, mutta informatiivinen palveluesite, ja eduskuntarakennusten ilmoitustauluille ideoitiin ”Lue enemmän, tiedät enemmän” -julistekampanja.

3.1 Lainaus, neuvonta ja kaukopalvelu

Lainojen määrä oli 72 295. Tämä on 11,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Lainat ja lainojen uusinnat 2008–2015

Kirjaston kävijämäärä oli 35 949. Uusien asiakkaiden määrä kasvoi jo toista vuotta peräkkäin. Vuonna 2013 määrä oli 542, vuonna 2014 luku oli 735 ja tänä vuonna rekisteröitiin 824 uutta lainaajaa. Aktiivisten lainaajien määrässä oli kasvua 14 %. Aktiivisella lainaajalla tarkoitetaan asiakasta, jolla on kertomusvuoden aikana kirjastojärjestelmän tapahtumia eli lainoja, uusintoja tai varauksia.

Kaukopalvelun toimeksiantoja oli 2 215, joka on hieman edellisvuotta vähemmän. Toimeksiannoista 1 136 oli toimituksia omista kokoelmista muille kirjastoille ja 1 079 tilauksia muista kirjastoista. Tilatuista lainoista 66 % toimitettiin eduskunta-asiakkaille. Lainoja uusittiin 2 588 kertaa.

3.2 Tietopalvelu ja koulutus

Kirjaston tiedonhallinnan koulutuksiin osallistui kertomusvuonna 960 henkilöä. Erityisesti valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen koulutukselle oli kysyntää, koska eduskunnan verkkosivujen valtiopäiväasioiden hakujärjestelmä uusittiin kertomusvuonna.

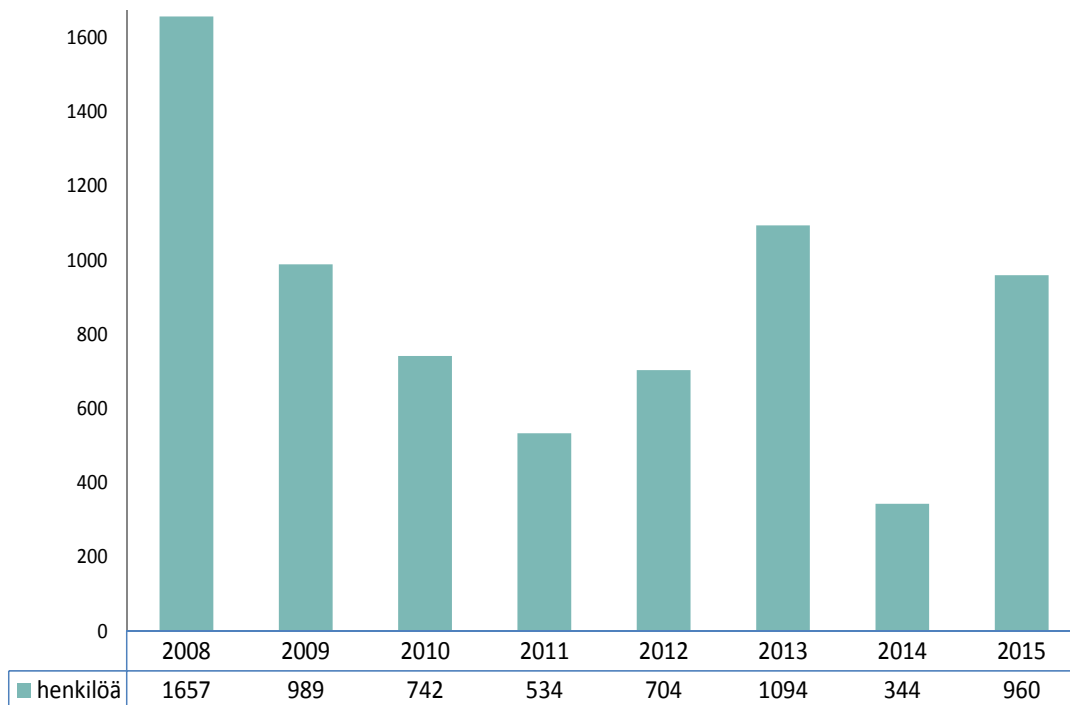
Kaikille avoimet tiedonhallinnan koulutukset järjestettiin eduskunnan Kansalaisinfossa. Koulutusjaksoja oli vakiintuneeseen tapaan kaksi, keväällä järjestettiin neljätoista ja syksyllä kahdeksan koulutustilaisuutta. Uusia koulutusaiheita olivat EU-asioiden käsittely Suomessa, lainsäädäntöprosessin tiedonlähteet ja kansalaisvaikuttamisen tiedonlähteet.

Uusi valtiopäiväasioiden hakutoiminto kiinnostaa, Kristiina Hakala kouluttaa Kansalaisinfossa.

Räätälöityä koulutusta annettiin muun muassa Maanpuolustuskorkeakoulun yleisesikuntaupseerikurssin tutkijaryhmälle ja valtioneuvoston hallintoyksikön tietotuen ryhmälle. Muille kirjastoille suunnattu koko päivän koulutus Eduskunnan kirjaston aihealueista järjestettiin edellisvuoden tapaan. Verkkotiedon johtava tietoasiantuntija on lisäksi luennoinut eri verkostotilaisuuksissa mm. kirjastojen tulevaisuudesta, sananvapaudesta ja verkkovalvonnasta.

Kirjaston järjestämä tiedonhallinnan koulutus 2008–2015

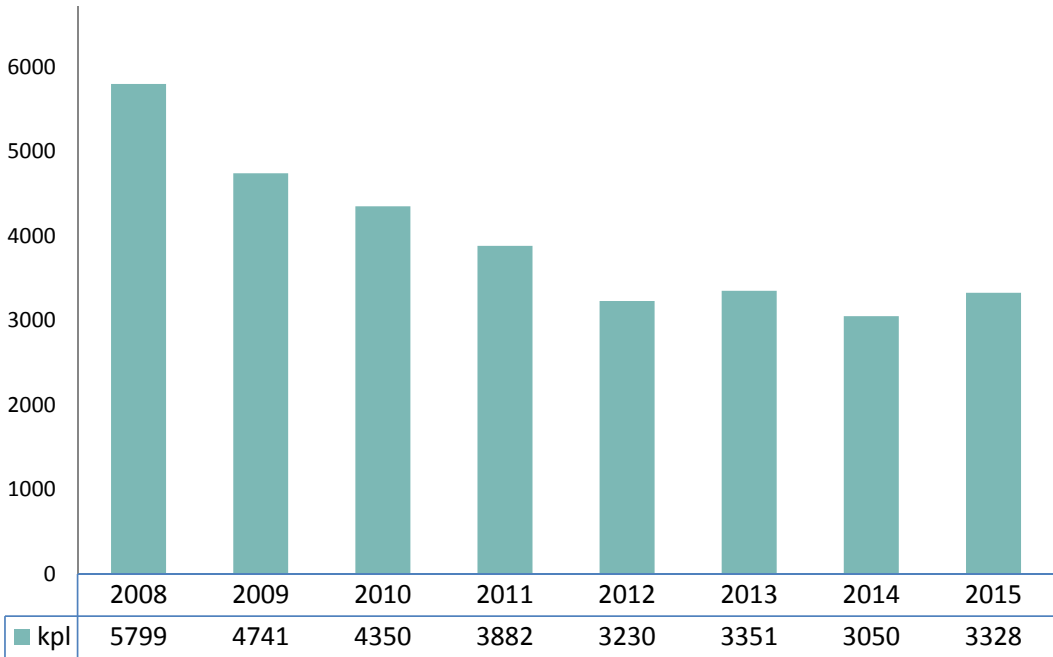

Tietopalvelun toimeksiantojen määrä oli 3 328. Yhä suurempi osa niistä on laajoja tiedonhakuja. Kertomusvuonna 12 % tiedonhauista oli kestoaltaan yli kolme tuntia, kun vastaava luku vuonna 2006 oli 6 %.

Vuonna 2014 alkanut tietotukiyhteistyö Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa jatkui. Tarkastusten taustatietoja varten kirjastossa tehtiin laajoja aineistohakuja eri aiheista. Tietotukiyhteistyötä jatkettiin myös valtioneuvoston hallintoyksikön kanssa. Hallintoyksikkö vastaa ministeriöiden tietopalvelusta. Kokemuksen karttuessa yhteistyöprosessit hioutuvat sujuviksi.

Kirjasto tarjoaa myös henkilökohtaista tiedonhaun opastusta. Opastuksia varattiin hieman edellisvuotta enemmän. Käyttäjäkyselyn tulosten mukaan palvelua ei ole kuitenkaan löydetty toivotulla tavalla.

Tietopalvelun toimeksiannot 2008–2015

Sisällöntuotanto on vakiintunut osaksi tietoasiantuntijoiden työtä. Keskeisellä sijalla olevien lakihankkeiden tietopakettien lisäksi julkaistiin useita historiallisia ja yhteiskunnallisia tietopaketteja. Historiallisten ja yhteiskunnallisten tietopakettien tehtävä on tuoda esille eduskunnan rooli ja tiettyyn aiheeseen liittyvä aineisto kansakunnan tärkeissä käännekohtissa. Näin esimerkiksi tietopaketissa ”Eduskunta toteuttaa työeläkkeen 1961”.

Tutustu myös

Tietopaketit - lakihankkeet

Työsopimuslain muuttaminen

Perheenyhdistämisen edellytysten tiukentaminen

Kirjastolain uudistaminen

Tietopaketit - muut

Eduskunta tekee päätöksen peruskoulusta -tietopaketti

Eduskunnan toiminta sota-aikana -tietopaketti

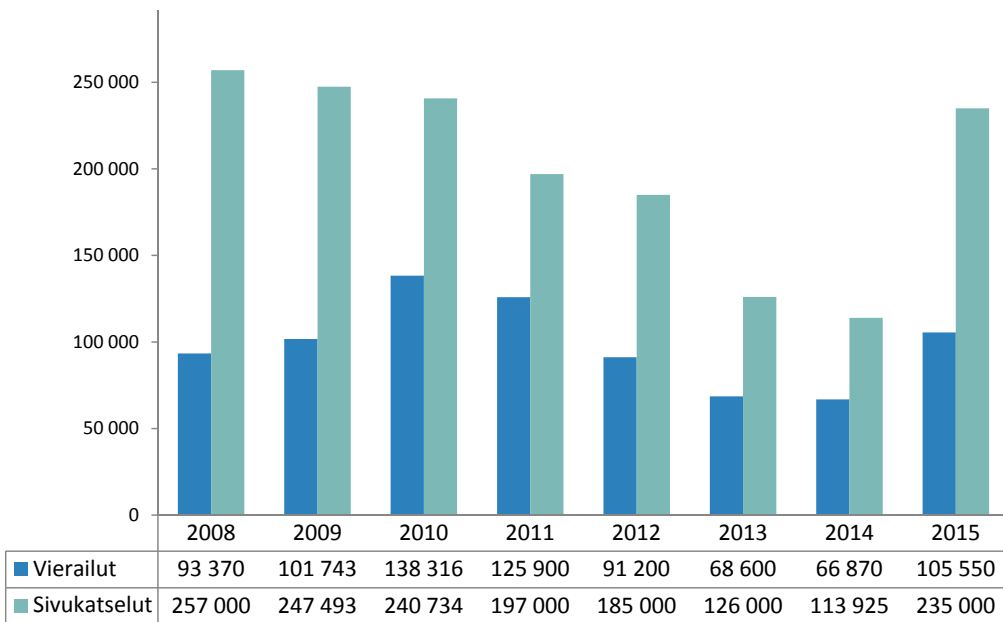
Suomen liittyminen Yhdistyneisiin kansakuntiin -tietopaketti

3.3 Verkkopalvelut

Eduskunnan kirjaston verkkopalvelutyö painottui vuoden 2015 aikana eduskunnan verkkopalvelujen kokonaisuudistukseen. Kirjaston julkiset ja sisäiset verkkosivut uudistettiin hankkeen yhteydessä ja ne otettiin käyttöön keväällä 2015.

Verkkosivustojen uudistaminen edellytti sivuston kokonaisrakenteen ja palvelujen uudelleen hahmottamista. Verkkopalveluasiantuntijoiden ja verkkopalvelutiimin osalta työhön kuului ohjausta, suunnittelua, testausta, ohjeistusta ja käyttäjien koulutusta sisältötuotantoon ja sivuston käyttöön.

Kirjaston www-sivujen kävijämäärät 2008–2015

Uudistetuilla verkkosivuilla keskityttiin etenkin asiakkaita kiinnostavien sisältöjen esille nostamiseen ja dynaamisempaan sisältöjen tarjontaan. Etusivulle nostettiin uutuuksineitoja esittelevä Suosittelemme-palvelu, ajankohtaisia lukuvinkkejä esille nostava Edarifi-palvelun (Twitter) tietovirta sekä tietopakettit.

Sosiaalisen median käytön periaatteita täsmennettiin. Sitä käytetään kirjaston kokoelman tunnettavuuden lisäämiseen sekä ajankohtaisten aiheiden taustatiedon tuottamiseen. Sosiaalisen median palveluista etenkin Twitter on löytänyt vakiintuneen ja laajan käyttäjäkunnan.

Vuoden aikana käynnistettiin kirjaston johdolla eduskunnan avoimen datan hanke, joka tarjoaa mahdollisuuden ulkopuolisille sovelluskehittäjille hyödyntää eduskunnan tuottamaa julkista dataa. Avointa dataa tuotetaan julkishallinnossa jo laajalti, ja valtioneuvoston periaatepäätös tukee käytäntöä. Eduskunnan hankkeessa avataan valtiopäiväasiakirjojen ja kansanedustajien toimiin ja taustatietoihin liittyvää dataa.

4 Kokoelmatyö

Kertomusvuonna kokoelmatyön tavoite oli kokoelmien saavutettavuuden kehittäminen. Tähän pyrittiin muun muassa julkaisemalla pitkään valmisteilla olleet vanhimpien varastokokoelmien kokoelmakuvaukset. Kuvaukset kertovat hyllyluokan aineiston aihe- ja sisältöalueista sekä julkaisun kieli-, maa- ja aikajakaumasta.

Kokoelmat 31.12.2015	
- painetut monografiat	304 500 nidettä
- monografianimekkeitä	278 800 nimekettä
- painetut kausijulkaisut	n. 221 000 nidettä/vuosikertaa
- mikromuotoinen aineisto	n. 154 000 korttia/filmiä
Saapuvia aikakaus- ja sanomalehtiä	
- ostettuja, painettuja	443 nimekettä
- elektronisia	4 000 nimekettä
Kartunta	
Painetut monografiat	2 700 nidettä
- joista ostettuja	1 672 nidettä
Painetut kausijulkaisut	2 743 vuosikertaa
- joista ostettuja	1 187 vuosikertaa
Poistot	
- painetut monografiat	3 382 nidettä
- painetut kausijulkaisut	850 vuosikertaa
Aineiston hankintaan käytetty	533 000 euroa

Painetun aineiston hankintamäärät pysyivät edellisvuosien tasolla. Ulkomaista kirja-aineistoa hankittiin kotimaista enemmän. Painettujen kausijulkaisujen määrän hienoisesti laskeva trendi jatkui. Aineiston poistoja kokoelmasta jatkettiin edellisvuosien tapaan.

Luetteloiijat aloittivat perehtymisen uuteen kansainväliseen RDA-kuvailuohjeeseen, joka otetaan käyttöön vuoden 2016 alussa. Kirjaston Selma-tietokannassa olevien tietueiden määrä oli vuoden lopussa noin 321 000. Monografioiden ja kausijulkaisujen lisäksi kirjastotietokantaan luetteloiitiin 646 pääasiassa kotimaista oikeudellista aikakauslehti- ja monografia-artikkelia. Alkuperäisluettelointien prosentuaalinen osuus suhteessa muista tietokannoista poimituihin tietueisiin oli aikaisempien kausien tavoin n. 60 %.

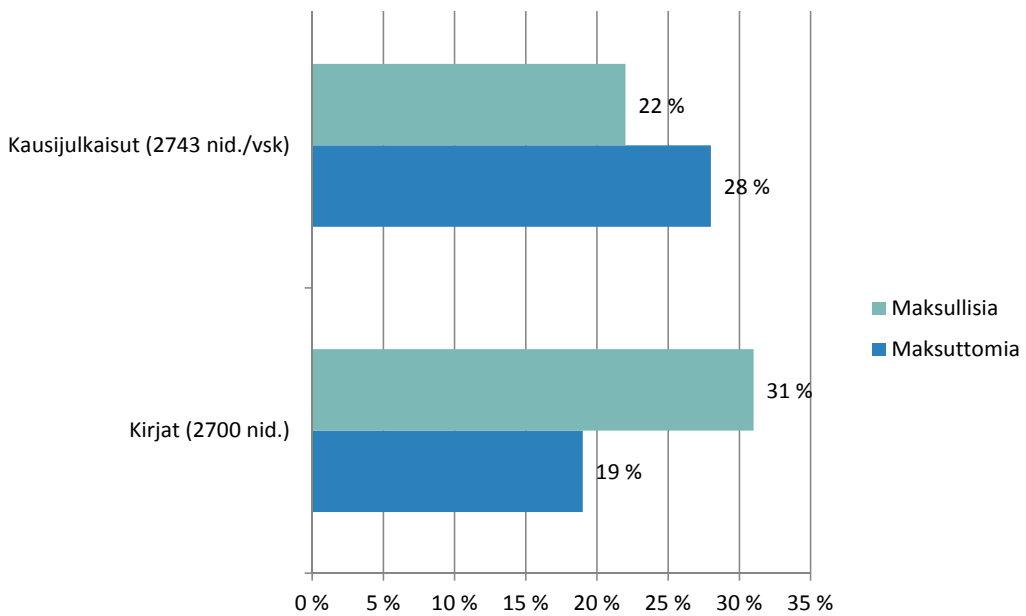

Kirjastossa käytössä olevien elektronisten aikakaus- ja sanomalehtien määrä nousi kertomusvuonna huomattavasti (2800 -> 4000 nimekettä). Tämän mahdollisti kirjaston käytössä olevan Ebsco-lehtitietokannan valikoiman laajentuminen. Uutena tietokanta-aineistona asiakkaiden käyttöön tarjottiin Suomen valtiokalenterin elektroninen versio. Kirjaston Selma-tietokantaan luetteloitujen sähköisessä muodossa olevien kirjojen tai artikkelien määrä kasvoi 2 735:een.

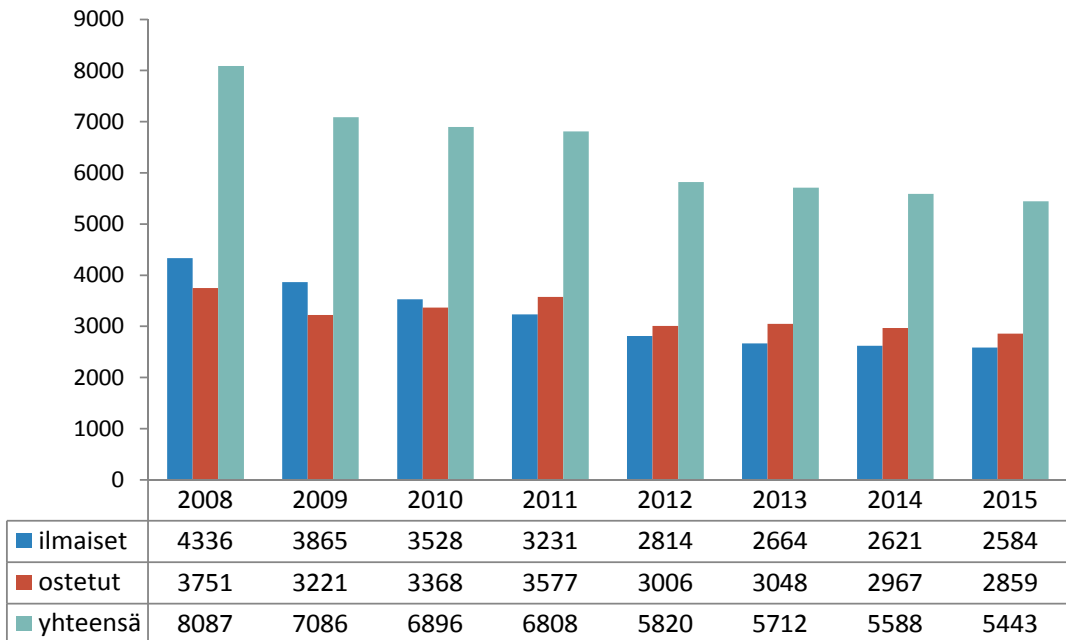
Eduskunnan käyttöön hankittiin virkamiesten ja valiokuntien käsikirjastoihin 416 nidettä sekä lukutiloihin ja yksiköihin 470 kotimaista ja 65 ulkomaista lehteä.

Käsikirjastoista palautunutta ja kansanedustajien työhuoneistaan poistamaa aineistoa liitettiin kirjaston kokoelmiin, lähetettiin Varastokirjastoon tai tarjottiin kirjaston asiakkaille poistettujen kirjojen ohessa. Sidottujen valtiopäiväasiakirjojen varastosta jaettiin niteitä valiokunnille ja eduskunnan virkamiehille sekä kirjaston kanssa vaihtosuhteissa oleville kirjastoille. Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppanien kanssa kokoelmatyössä sujui kertomusvuonna edellisvuosien tapaan hyvin.

Julkaisujen hankinta 2015 (5443 nidettä tai vuosikertaa)

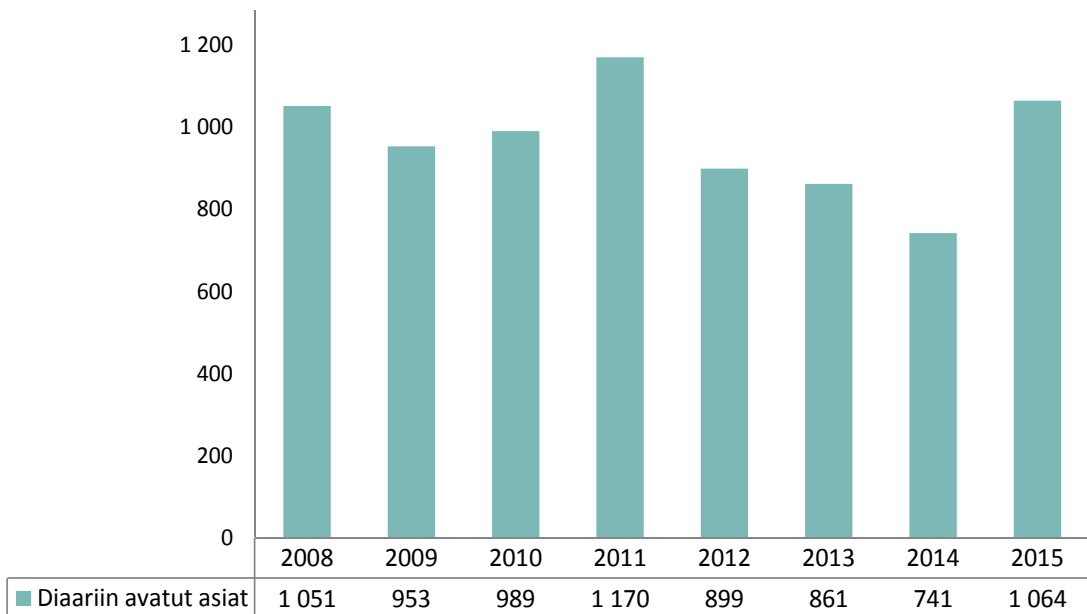
Kokoelmien kartunta 2008–2015

5 Eduskunnan arkisto

Kanslian kirjaamo siirtyi osaksi eduskunnan arkistoa 1.1.2015. Sähköiseen asiankäsittelyyn siirryttäessä asiakirjahallinnon ja arkistoinnin prosessit lähenevät toisiaan. Yhteinen tavoite on varmistaa aineistojen säilyminen, käytettävyys ja todistusvoima. Nyt tehdyllä organisaatiomuutoksella tämä tavoite saavutetaan paremmin. Vuonna 2015 diaariin avattiin uusia asioita 1 064 kappaletta ja välitoimenpidekirjauksia tehtiin 4 779 kappaletta. Toimenpiteitä diaarin merkittiin keskimäärin 27 kappaletta jokaisena työpäivänä.

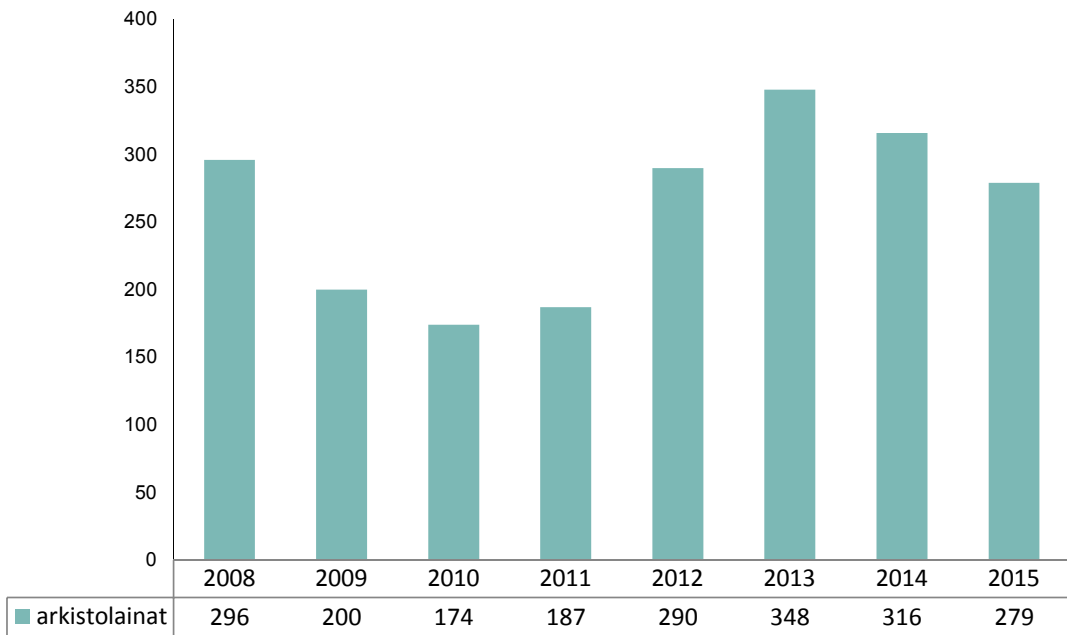
Diaariin avattujen asioiden määrä 2008–2015

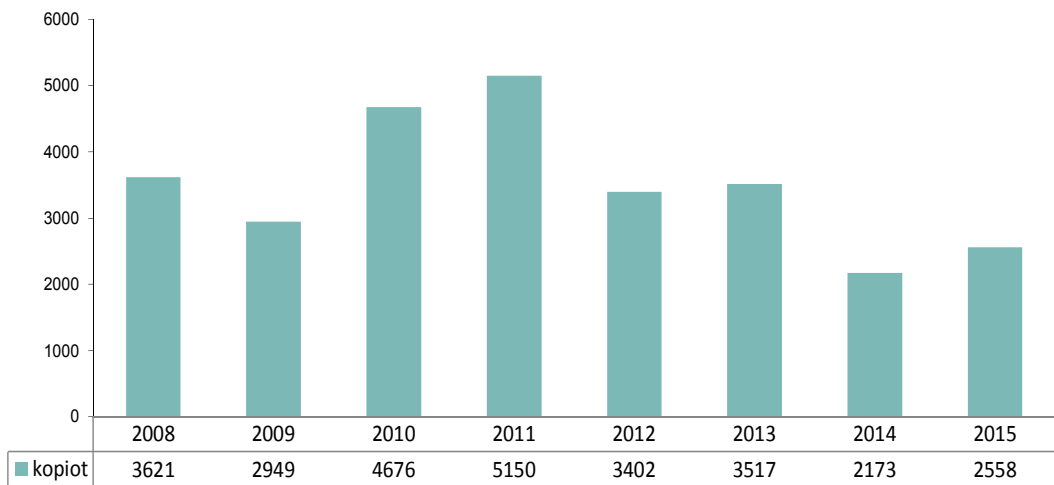
Eduskuntakiinteistöjen peruskorjaus eteni Eduskuntataloon, jonka tyhjentäminen aiheutti normaalivuotta enemmän asiakirjasiirtoja arkistoon. Ohjaus- ja neuvontatehtävät pysyivät edellisvuoden tasolla, tiedonhakujen määrä kasvoi ja niissä selvitettävät asiat vaikeutuivat. Asiakirjojen käyttö laski hieman edellisestä vuodesta. Sekä sähköisiä tiedostoja että niihin sisältyviä sivuja toimitettiin asiakkaille runsaasti edellisvuotta enemmän. Samoin kasvoi paperikopioiden määrä. Vuoden aikana skannattiin 62 246 sivua ja mikrofilmille kuvautettiin 71 691 sivua.

Arkistolainat	279 käyttökertaa, joista 20 virkalainaa
Annetut kopiot	2 558
- näistä eduskunnalle	641
- eduskunnan ulkopuolisille	1 917
Lähetetyt sähköiset tiedostot	287 kappaletta, joissa 6245 sivua
Arkistosiirrot	703 yksikköä
Arkiston tiedonhau	304
- näistä eduskunnalle	149
- eduskunnan ulkopuolisille	155
Arkistoon liittyvä ohjaus ja neuvonta	200
Arkiston esittelyt	3 tilaisuutta, osallistujia 42
Avaukset diaariin	1 064
Välitoimenpiteet diaariin	4 779
Valokuvaan liittyviä diarioituja sopimuksia	3
Kuva-arkisto	166 729 valokuvaa
- paperikuvia	16 554
- dioja ja negatiiveja	56 356
- digikuvia	88 007
Kuvalainat yhteensä	8 938
- sisäiset	6 227
- ulkoiset	2 711
Valokuvaan liittyvät neuvonta- ja tietopalvelutehtävät	320
- joista eduskunnalle	215
- eduskunnan ulkopuolisille	105
Flickriin viedyt kuvat	224
Julkinen kuvapalvelu	
esikatseluita	4 795
ladattuja kuvia	883
Kuvaus- ja videointitilaisuuksia	265 + 3

Arkistolainat 2008–2015

Arkistosta annetut kopiot 2008–2015

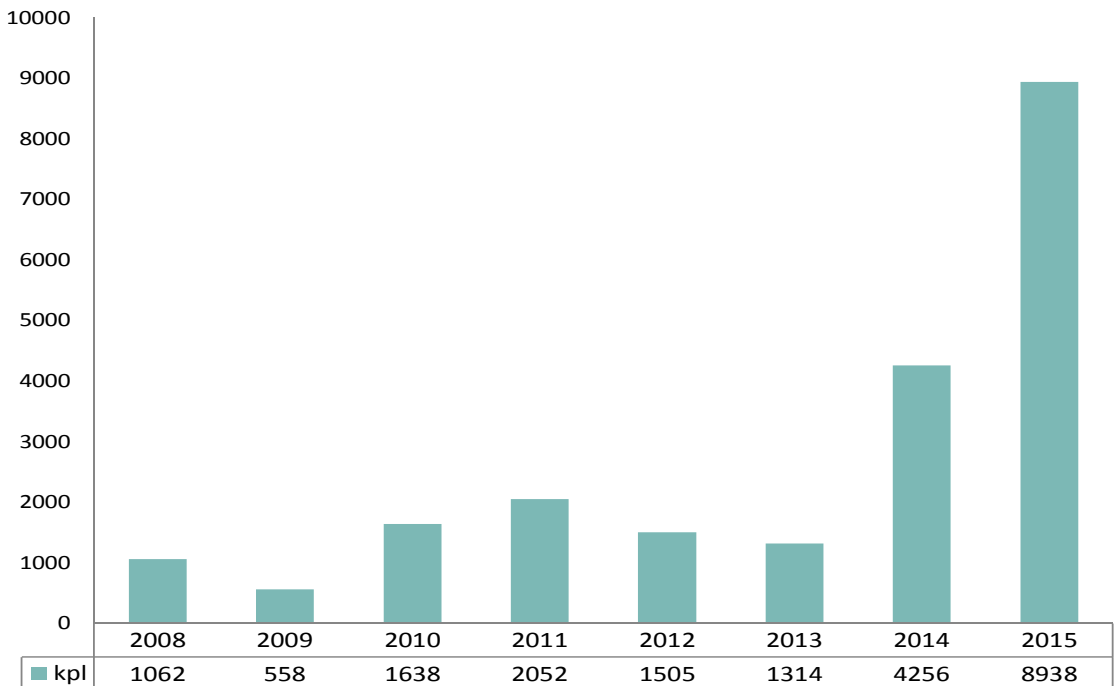

Eduskunnan arkistoon palkattiin vuoden alusta valokuvaaja, jonka ammattitaidon ansiosta eduskunnan kuvatuotannon laatu on parantunut. Kuvaaja tuottaa tiedonvälityksellistä kuvaa sekä dokumentoi eduskunnan arkea, kuten esim. peruskorjauksen edistymistä. Kertomusvuonna kuvaajalla oli 265 kuvaustoimeksiantoa ja kolme videokuvausta.

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon tehtiin 13 uutta haastattelua. Haastattelujen keskipituus oli 6 tuntia ja 15 minuuttia ja sisältö 152 tekstisivua. Haastatteluja on tallennettu 392. Niistä 96 % on purettu tutkijoiden käyttöön. Muistitietoarkiston käyttösääntöjä on helpotettu siten, että aineistoon voi nyt tutustua myös eduskunnan toimitilojen ulkopuolella. Kertomusvuonna haastattelutietoja hyödynsi tieteellisissä tutkimuksissaan 17 tutkijaa. Uutta oli myös antaa laajennettu käyttöluupa koko haastatteluaineistoon kahdelle Eduskuntatutkimuksen keskuksen tutkijalle.

Kuva-arkistosta pyydettyjen kuvalainojen määrä kaksinkertaistui edellisestä vuodesta. Kuvia lainattiin yhteensä 8 938 kappaletta. Arkisto on kehittänyt uusia kuvanjakelutapoja, joiden uskotaan muuttavan perinteistä kuvalainausta itsepalveluksi. Näitä ovat mm. kansanedustajien painokelpoisten kuvien lisääminen eduskunnan verkkosivuille, julkisen kuvapalvelun käytön helpottaminen ja kesäkuussa Etyj-kokouksen myötä aloitettu aktiivinen Flickr-tilin käyttö.

Kuvalainojen määrä 2008–2015

6 Kirjaston muu asiakastoiminta

Näyttelyt

Kirjastossa järjestettiin vuoden aikana seitsemän näyttelyä. Keväällä esillä olivat Suomen mielenterveysomaisten keskusliiton järjestämä Olen vierelläsi -valokuvanäyttely 20.–31.1., taiteilija Telle Soinkorven Kollaasinäyttely Suomen kuvalehdessä 3.–26.2. ja Suomen tietokirjailijat ry:n näyttely 100 suomalaista tietokirjaa 2.–16.3.

Kirjasto kokosi itse kolme näyttelyä. Niistä ensimmäinen oli kirjaston arkistoaarteista ajatuksella koottu, muistoja herättävä ”Tyllillä eduskuntaan” -vaalimainosnäyttely, joka oli esillä juuri ennen eduskuntavaaleja 30.3.–7.4.

Syykausi alkoi Kiina kirjoissa -näyttelyllä 8.–26.9. Näyttelyn keskiössä oli kirjastoon Australian suurlähetystön kautta saama lahjoitus: n. 60 m pitkä pergamenttirulla, johon on käsin kirjoitettu kiinan kielellä Suomen perustuslaki. Kirjoittaja on Sydneyssä asuva, kiinalainen kalligrafitaiteilija Yulin Zhang. Rulla ripustettiin esille kirjastoon ja sen ympärille koottiin kattavasti näytteille Kiina-aiheista kirjallisuutta kirjaston eri asiantuntija-alueilta.

YK:n perustamisesta tuli lokakuussa 2015 kuluneeksi 70 vuotta, ja Suomen siihen liittymisestä 60 vuotta. Eduskunnan kirjasto on YK:n tallekirjasto. Kirjasto kokosi juhlavuoden kunniaksi näyttelyn, joka sisälsi YK:n vuosikirjat, YK:n perustamiseen sekä Suomen YK-jäsenyyteen liittyviä asiakirjoja. Näyttely oli esillä 20.–30.10.

Vuoden viimeisenä näyttelynä 4.–29.11. Lukukeskus ja Lastenkirjainstituutti toivat kirjastoon esille Lue lapselle -näyttelyn. Aihe oli ajankohtainen, ja se puhutti myös tiedotusvälineissä.

Eduskunnan näyttelyitä varten kirjastoon rakennettu alue pieneni keväällä puoleen Eduskuntatalon remontista aiheutuvien huonejärjestelyiden takia. Tämä rajoittaa näyttelytoimintaa parin vuoden ajan.

Kirjasto esillä messuilla ja muissa verkostotapahtumissa

Kirjasto osallistui näytteilleasettajana Suomen kirjastoseuran vuosittain järjestämille Kirjastopäiville Seinäjoella 10.–12.6., Helsingin yliopiston avajaiskarnevaaleihin 31.8., Suomen lakimiesliiton järjestämään Lakimiespäivien messutapahtumaan 2.10. Finlandiatololle, opetus- ja kulttuuriministeriön kirjastopäivälle 24.11. sekä yhdessä eduskuntatiedotuksen kanssa Helsingin kirjamesuille 22.–25.10.

Kirjamesuilla polkaistiin käyntiin itsenäisyyden 100-vuotisohjelmaa rakentava Minun eduskuntani -kampanja, jossa kerätään kansalaisten eduskuntamuistoja. Messuyleisölle tarjottiin ohjelmaa myös ohjelmalavalla. ”Tiitisen testamentti”, jossa toimittaja Hannu Lehtilä haastatteli eläkkeelle siirtyvää pääsihteeri Seppo Tiitistä, keräsi paikalle satoja kuulijoita.

- Kirjamessuilla Tiitisen testamentti ja selfie puhemiehen kanssa
- Kirjaston glögejä vietettiin Sibeliuksen päivänä 8.12. n. 500 kutsuvieraan kanssa
- Kansanedustajajien kuvat kiinnostavat kirjamessuilla
- Lue lapselle -kampanja toi pikkuväkeä kirjastoon lokakuussa

7 Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla

Eduskuntatieto

Kertomusvuonna kirjaston asiakas- ja tietopalvelussa vastattiin suureen määrään kysymyksiä, jotka koskivat eduskunnan uudistuneita verkkosivuja. Tietopalvelun asiakkaita neuvottiin aiempaa enemmän valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen löytämisessä sekä vastattiin aihekohtaisiin tietopalvelukysymyksiin.

Eduskuntatiedon johtavatietoasiantuntijakouluttikirjaston henkilökunnankäyttämään uudistunutta valtiopäiväasioiden hakutoimintoa. Hakutoimintoihin ja -tuloksiin perehtyneisyytensä vuoksi kirjaston henkilökunta onkin voinut olla avuksi hakupalvelun kehittämisessä.

Kirjasto järjesti uudistuneesta valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen hakutoiminnosta kaikille avointa koulutusta Kansalaisinfossa sekä useita vain eduskunnalle suunnattuja koulutustilaisuuksia yhdessä sisäisen tietopalvelun kanssa. Myös eduskunnan ulkopuolelta tulleisiin koulutuspyyntöihin suostuttiin ahkerasti.

Eduskuntatiedon johtava tietoasiantuntija kirjoitti kirjaston uusille verkkosivuille eduskuntatietoa koskevaa sisältöä ja laati muun muassa Eduskuntavaalit 2015 -tietopaketin. Tämän lisäksi hän osallistui kokoelmien evaluointiin, Eduskuntasanaston päivitystyöhön ja toimitti LATI-tietopaketteja.

Eduskuntatiedon johtavan tietoasiantuntijan tehtäviin kuuluu Nuorten parlamentti -toiminnan kehittäminen, suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä Kehittämiskeskus Opinkirjon kanssa. Tehtävään sisältyy Nuorten parlamentti -tapahtumien koordinointi eduskunnassa sekä Nuorten parlamenttia koskevien verkkosivujen ylläpito. Kulunut vuosi oli Nuorten parlamentin istuntopäivän osalta väli vuosi, mutta vuoteen sisältyi Nuorten parlamentin kerholähtötilaisuuden järjestäminen Päivälehtimuseolla ja lisäksi aloitettiin valmistautuminen vuoden 2016 istuntopäivään.

Oikeudellinen tieto

Kirjaston kokoelmassa oikeudellinen aineisto, erityisesti kotimaisen oikeuden teokset, ovat käytetyintä aineistoa. Kertomusvuoden lainaustilastojen mukaan jopa 30 kotimaista oikeutta käsittelevää teosta sisältyi kirjaston 35 lainatuimman kirjan listaukseen.

Oikeudellisen tiedon tietoasiantuntijat panostivat tänäkin vuonna erilaisten tietoa kokoavien ja oikeudellisia aiheita taustoittavien tietopakettien tuottamiseen. Lainsäädäntöhankkeita käsitteleviä LATI-tietopaketteja on julkaistu jo yli 50, ja palvelun tunnettuus on koko ajan kohentunut. LATI-palvelua markkinoitiin kertomusvuonna aktiivisesti eri asiakastapahtumissa ja uusista tietopaketeista tiedotettiin laajasti. Johtava tietoasiantuntija kirjoitti LATI-palvelua analysoivan artikkelin tieteellisen kirjastoseuran Signum-lehteen.

Kirjaston avoin koulutus sisältää opetusta oikeudellisista tiedonlähteistä. Uusi koulutus järjestettiin lainsäädäntöprosessin tiedonlähteistä. Euroopan unionin oikeudellisista tiedonlähteistä järjestettiin räätälöityä koulutusta muun muassa finanssivalvonnan ja Suomen Pankin ryhmille. Eduskunnalle koordinoitiin koulutustilaisuus, jossa suomalaisia oikeudellisia verkkopalveluja ylläpitävät organisaatiot esittelivät tarjontaansa.

Pohjoismaat ovat oikeudellisessa tutkimuksessa tärkeimmät vertailumaat ja näiden maiden oikeuslähteiden syvä tuntemus on kirjaston toiminnassa ensiarvoisen tärkeää. Kaksi kirjaston virkamiestä osallistui kesäkuussa pohjoismaiseen oikeudelliseen kirjastokokoukseen Bergenissä, Norjassa. Kokouksen teemana oli ”oikeus, demokratia ja teknologia”. Johtava tietoasiantuntija laati kokousta varten Suomen maaraportin ja esitteli konferenssiyleisölle eduskunnan uusittujen verkkosivujen myötä uusittua valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen hakupalvelua.

Yhteiskuntatieto

Kirjaston kolmesta tiedonalueesta yhteiskuntatiedon sisältöä on vaikeinta määritellä. Kirjaston piirissä on ajateltu, että yhteiskuntatiedon keskeiset kokoelmat käsittelevät kansainvälisiä organisaatioita, Euroopan unionia sekä poliittista ja yhteiskunnallista toimintaa Suomessa ja muualla maailmassa.

Kirjastossa on kolme työntekijää, joilla on muiden tehtävien lisäksi erityinen vastuu yhteiskunnalliseen tietoon liittyvistä palveluista. He antavat koulutusta aiheeseen liittyvistä tiedonlähteistä ja tuottavat kansainvälisiin organisaatioihin, Euroopan unioniin ja yhteiskunnalliseen toimintaan liittyviä tietosisältöjä kirjaston verkkopalveluun.

Vuoden 2015 aikana koulutusta annettiin esimerkiksi Yhdistyneiden kansakuntien verkkotiedonlähteistä, EU-tiedonlähteistä, Euroopan parlamentin asiakirjoista ja EU-asioiden käsittelystä Suomessa. Ulkopoliittisen instituutin informaattikko koulutti kirjaston asiakkaita kansainvälisen politiikan verkkolähteistä. Johtava tietoasiantuntija luennoi uusille kansanedustajille eduskuntatyön kirjoittamattomista säännöistä.

Lokakuussa 2015 tuli kuluneeksi 70 vuotta Yhdistyneiden kansakuntien perustamisesta. Samalla juhlittiin myös Suomen liittymistä jäseneksi 60 vuotta sitten. Näiden tapahtumien muistoksi kansainvälisiin organisaatioihin erikoistunut tietoasiantuntija järjesti lokakuussa YK-aiheisen näyttelyn ja teki aiheeseen liittyvän tietopakettin.

Yhteiskuntatiedon alalta tehtiin myös erilaisia tietopaketteja. Historiaan liittyviä tietopaketteja valmistui esimerkiksi vuoden 1930 kommunistilaeista ja eduskunnan toiminnasta sota-aikana.

Valtionalouden tarkastusvirastolle tehtiin useita laajoja ja vaativia tiedonhakuja tarkastustyön avuksi.

8 Kansainvälinen toiminta

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana seuraaviin kansainvälisiin kokouksiin ja tapahtumiin:

Krekola	Writing Parliamentary History: Perceptions and Memories of MPs in Europe International Workshop	26.–28.2.	Tšekki
Karhula	FAIFE Midterm kokous ja Britannian kirjastojärjestöjen kattojärjestön CILIPin seminaari	10.–13.3.	Iso-Britannia
Venesvirta	Nordisk arkivdage 2015 -konferenssi	6.–9.5.	Tanska
Bergström Pakarinen	Nordisk Juridisk Bibliotekmøte	9.–12.6.	Norja
Pajula	Pohjoismaisten parlamenttikirjastojen ylikirjastonhoitajien kokous	31.5–2.6.	Islanti
Bergström	IFLA:n maailmankonferenssi	10.–21.8.	Etelä-Afrikka
Krekola	XXII International Congress of International Committee of Historical Sciences	21.–26.8.	Kiina
Pajula Erkkilä	ECPRD:n seminar ” ‘Libraries and research services serving openness and transparency of parliament’ ”	24.–25.9.	Unkari
Suutari	ICA vuosikokous	26.–30.9.	Islanti

Verkkotiedon johtava tietoasiantuntija osallistui kansainvälisen kirjastojärjestö IFLA:n Verkkotiedon sananvapauskomitean FAIFE:n työskentelyyn, jossa vuonna 2015 laadittiin kirjastojen yksityisyyden suojan käytäntöihin liittyvä suositus (Statement of Privacy).

Kirjasto isännöi 5.–6.2. pohjoismaisten parlamenttikirjastojen henkilöstön yhteistyökokousta. Osallistujia saapui Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Islannista. Tapaamisessa vaihdettiin tietoja kirjastojen tämän hetken hankkeista ja huomispäivän haasteista. Erityisinä keskustelun aiheina olivat kirjaston vaikuttavuuden arviointi ja kirjastojen oma sisällöntuotanto esim. Eduskunnan kirjaston tuottamat sähköiset lakihanke- ja historiatietopakettit.

Tutkija Joni Krekola esitteli XXII International Congress of International Committee of Historical Sciences –konferenssissa kongressiohjelmaan hyväksytyn paperin Representative democracy from inside. Characteristics of the Finnish veteran MPs’ oral history interviews.

9 Henkilöstö

9.1 Henkilöstö 2015

Kirjastossa työskenteli vuoden lopussa 39 henkilöä, kaikki vakituudessa virassa. Yksi henkilö oli osa-aikaeläkkeellä.

Kaksi korkeakouluopiskelijaa teki opintoihinsa liittyvän harjoittelun kirjastossa ja arkistossa. Heidän innokas ja tunnollinen työpanoksensa otettiin ilolla vastaan ja tätä käytäntöä pyritään jatkamaan tulevina vuosina. Lisäksi kirjastotyöhön tutustui aiempien vuosien tapaan useita TET-koululaisia.

Asiakas- ja tietopalvelusta vastaava palvelujohtaja jäi eläkkeelle 31.8. Uuden palvelujohtajan rekrytointi aloitettiin loppusyksystä ja saataneen päätökseen alkuvuonna 2016.

Puhemiehen ehdotuksesta eduskuntaan myönnettyistä kunniamerkeistä kirjaston henkilökunnasta Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkin saivat johtava tietoasiantuntija Timo Turja sekä arkistopäällikkö Jari Suutari ja Suomen Leijonan ritarimerkin tutkija Joni Krekola.

Henkilökunnan kehityspäivän aiheena oli - kanslian teemavuotta mukaillen - työhyvinvointi. Päivän aikana pohdittiin harjoituksin ja ryhmittäin miten työhyvinvointia voidaan kirjastossa parantaa. Päivän tuloksena sovittiin konkreettisista toimenpiteistä kirjaston työilmapiirin ja työhyvinvoinnin parantamiseksi.

Kirjaston kehityspäivää vietettiin Katajanokalla, entisessä vankilan kappelissa.

Kirjaston virkistyspäivää vietettiin kulttuurin merkeissä tutustuen Kiasman näyttelyihin, Hakaniemen kauppahalliin ja Kansallisteatterin dramaturgin työhön.

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana oman osaamisensa kartuttamiseksi koulutus- ja verkostotapahtumiin, kuten muun muassa Suomen tieteellisen kirjastoseuran järjestämään ”Ketterät kokoelmat — kokoelmien kehittäminen nyt ja tulevaisuudessa” -seminaariin, HAUS:in kirjaamistoiminnan koulutukseen ja Varastokirjaston organisoimaan ”The 5th international Conference on Repository Libraries” -konferenssiin. Eduskunnan järjestämään kieli-, tietotekniikka- ja muuhun työtaitojen sujuvoittamiskoulutukseen osallistuttiin edellisten vuosien tapaan tarpeen mukaan.

Kirjaston tutkija nimitettiin poliittisen historian dosentiksi Helsingin yliopistossa. Tietopalvelusihteeri valmistui filosofian maisteriksi Tampereen yliopistosta pääaineena informaatiotutkimus ja interaktiivinen media. Palveluneuvoja sai valmiiksi Helsingin avoimessa yliopistossa informaatiotieteen perusopinnot (35op).

Henkilökunta osallistui eduskunnan kanslian yhteisiin tapahtumahankkeisiin kuten esim. heinäkuun Etyj-kokoukseen ja Helsingin kirjamesuille lokakuussa.

9.2 Luottamustoimet ja työryhmä ym. jäsenyydet

Kirjaston edustaja oli puheenjohtajana Tiedonohjaustyöryhmässä ja johtokunnan jäsenenä Tietoyhteiskuntaryhmässä. Nuorten parlamentin työryhmässä oli kaksi kirjaston edustajaa ja Eduskuntasanaston ylläpitötyöryhmässä yksi kirjaston edustaja. Myös Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtoryhmässä oli kirjaston edustaja. Luottamustehtävissä toimittiin mm. Eduskunnan ammattiosaston EMO:n hallituksen varajäsenenä, Eduskunnan virkamiesyhdistyksen EY:n hallituksen jäsenenä ja eduskunnan työsuojelutoimikunnassa.

Eduskunnan kirjaston henkilökunta osallistui aktiivisesti kirjasto- ja arkistoalan valtakunnalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön ja kehittämiseen. Kertomusvuoden aikana kirjastosta oli jäsen mm. Tieteellisten seurain valtuuskunnan julkaisukeskuksen johtokunnassa, Yhteiskunnallisen arkistosäätiön ja Arkistoyhdistyksen hallituksessa, yhteiskuntatieteellisten kirjastojen ja tietojohdamisen verkostoissa, valtioneuvoston arkistonhoitajien yhteistyöryhmässä sekä valtioneuvoston tietopalvelun yhteistyöryhmässä, Voyager-työryhmässä (Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä), Linnea2-konsortion ohjausryhmässä, Yleisen suomalaisen asiansanaston ylläpitötyöryhmässä, Suomen tieteellisen kirjastoseuran Informaatiolukutaito -työryhmässä, Suomi.fi -käyttäjärühmässä sekä Kirjastokaistan toimituksessa.

Kirjastosta oli myös jäsen Kansainvälisen kirjastojärjestöjen liiton IFLAn puheenjohtajan tukiryhmässä ja IFLAn FAIFE-komiteassa. Suomen tieteellisen kirjastoseuran jäsenlehden Signumin päätoimittaja oli edelleen Eduskunnan kirjastosta.

Liite 1. Julkaisut 2015

[Ajankohtaista: Eduskunnan kirjaston asiakastiedote](#). Vastaava toimittaja: Marja Oksa-Pallasvuo. Helsinki 2015:1.

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2014. Helsinki 2015, 29 s.
<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/K+2/2015>

Bellinger, Arja, [Eduskunnan kirjaston käyttäjäkysely: kirjastopalvelujen käyttö ja palvelumarkkinoinnin tarve](#). Helsinki, 2015. 71 s.

Bergström, Erika, [Lakihankkeiden tietopaketit LATI proaktiivisen tietotuotteen mallina](#). Signum (2015):5, s. 26–28.

Ekholm, Kai & Karhula, Päivikki, [Suomalaisen sensuurin vaiheet Kalevalasta verkko-aikaan](#). Teoksessa *Sananvapaus Suomessa*. Toimittaja: Kaarle Nordenstreng. Tampere, Tampere University Press, 2015. s. 207–236.

Karhula, Päivikki, [Avoimuus on yleinen etu](#). Signum (2015): 3, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, [Kehitys, uudistus ja pudotus](#). Signum (2015):1, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, [Ken arvaa huomisen](#). Signum (2015): 6, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, [Sananvapauskonfliktit ovat entistä vaikeampia](#). Helsingin Sanomat, Mielipide. 18.1.2015.

Karhula, Päivikki, [Suunnan määrittelyn vuosi](#). Signum (2015): 2, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, [Transparency and redefining boundaries](#). Scandinavian Library Journal. (2015):3.

Karhula, Päivikki, [Tunnelmatekijöitä](#). Signum (2015):5, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, [Tuottavuutta ja innovaatioita](#). Signum (2015):4, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, [Valta on informaatioyhteiskunnan avainkysymys](#). Signum (2015):1, s. 5–6.

Krekola, Joni & Rønning, Ole Martin, [International cadre education of Nordic communists](#). Teoksessa *Red Star in the North: communism in the Nordic Countries*. Edited by Åsmund Egge and Svend Rybner. Stamsund, Orkana Akademisk, 2015 s. 292–302.

Luettelo kirjastoon vuonna 2015 tulevista aikakaus- ja sanomalehdistä = Förteckning över bibliotekets tidskrifter och tidningar år 2015. Helsinki, 2015. 16 s.

Painopiste: kirjaston sisäinen aviisi. Toimitus: Arja Bellinger. Helsinki 2015:1. Verkkosivu-uudistuksen jälkeen jatkuu blogina eduskunnan kirjaston intranetissä.

Parlamenttikirjasto – eduskunnan kirjaston blogi (perustettu 24.7.2007)
<http://parlamenttikirjasto.blogspot.com/>

Riksdagsbibliotekets berättelse för 2014. Helsingfors 2015, 29 s.
<https://www.eduskunta.fi/riksdagshandlingar/B+2/2015>

Selma kokoelmatietokannan uutuuudet RSS-syötteinä kahden viikon ajalta <https://selma.linneanet.fi/rss/kaikki.xml>

Selma kokoelmatietokannan uutuuudet RSS-syötteinä aiheittain
<https://www.eduskunta.fi/FI/tietoeduskunnasta/kirjasto/Sivut/rss.aspx>

Uutuuksia eduskunnan kirjastossa = Nyförvärv i Riksdagsbiblioteket (2015):1–5. Vastaava toimittaja: Päivi Erkkilä. Verkkosivu-uudistuksen jälkeen Uutuuksia eduskunnan kirjastossa julkaistaan eduskunnan intranetissä.

Kertomuksen kuvat: Hanne Salonen, Heikki Rajala ja Arja Bellinger.
Kertomuksen taitto ja toimitus: Arja Bellinger.